

Muntanya – 01/10/2009

Finalitza l'expedició Ukhupacha'09 amb la troballa d'un nou camí inca a Machu Picchu

L'expedició d'enguany de l'Associació Ukhupacha en terres sud-americanes va finalitzar el 31 d'agost passat amb la descoberta d'un nou camí inca a Machu Picchu gràcies a l'aplicació de tècniques de progressió en corda com a suport als arqueòlegs.

La primera part de l'expedició va tenir lloc de finals de juny a principis d'agost a Perú, amb diversos objectius en les zones del Machu Picchu, Cusco i Ollantaytambo.

Al Machu Picchu, conjuntament amb arqueòlegs i professionals de la Direcció Regional de Cultura de Cusco, es va explorar la paret oest de la muntanya anomenada Machu Picchu on, segons el director del Santuario Histórico Nacional de Machu Picchu, l'antropòleg Fernando Astete, hi ha evidències que feien pensar en la possibilitat de l'existència d'un camí inca. L'exploració va durar tres dies, durant els quals es va poder recórrer gran part d'aquest camí d'1 m d'ample i murs de 4 a 5 m, que comunicava el conjunt arqueològic de Wayraqtambo amb el camí d'ascens al cim del Machu Picchu. Els treballs van continuar posteriorment amb la troballa d'un altre camí a la mateixa muntanya i l'exploració dels sectors Intihuatana i Wayna Picchu, on també es creu que hi ha camins.

A Ollantaytambo l'Associació Ukhupacha va treballar en una de les poques manifestacions d'art rupestre inca que es coneixen, Inkapintay, situada en una paret de la muntanya Pinkuylluna a més de 70 m del terra. Els treballs, dirigits per l'arqueòleg peruà Víctor Falcón Huayta van consistir en facilitar l'accés a l'arqueòleg director i a l'arqueòloga Mònica Suárez fins a la pintura per tal que la poguessin estudiar amb dibuixos, fotografies i presa de mostres dels pigments, i també van poder avaluar-ne l'estat de conservació. És la primera vegada que s'accedeix a la pintura per estudiar-la des que, segons Felipe Guaman Poma de Ayala, Manco Inca Yupanqui va ordenar realitzar-la el 1536.

L'associació castellanenca, finançada i amb el suport de la Universitat Jaume I de Castelló, va aprofitar la seva estança a Perú per impartir un Curs de tècniques espeleològiques de progressió vertical al personal del Plan COPESCO, que treballen al lloc arqueològic de Choquequirao.

La segona part de l'expedició es va desenvolupar durant el mes d'agost a Equador, on va participar amb SIMBIOE (Corporación Sociedad para la Investigación y Monitoreo de la Biodiversidad Ecuatoriana) en el Programa de Conservación del Águila Harpía en Ecuador (PCAHE), projecte que dirigeix la biòloga de la Universitat d'Alacant Ruth

Muñiz López. Els treballs a la selva amazònica, hàbitat de l'àliga harpia (Harpia harpyja), van consistir en el desenvolupament d'un curs de tècniques espeleològiques de progressió vertical per a l'ascens en grans arbres.

Aquestes tècniques són essencials per tal que el personal de SIMBIOE pugui desenvolupar amb eficàcia i seguretat les feines de marcatge i seguiment d'aquesta espècie amenaçada. El curs i les tasques de supervisió de polls i nius s'han dut a terme amb el suport de la comunitat cofan de Zábalo i Pakuya, a la reserva de producció faunística de Cuyabeno. A la fase 2009-2011 PCAHE compta amb el finançament d'Ecofondo i l'aval del Ministerio del Ambiente de Ecuador.

Amb aquest projecte l'Associació Ukhupacha estén els seus treballs, com estava previst, a altres disciplines científiques diferents de l'arqueologia i fora de Perú, ja que l'objectiu de l'associació és posar a disposició dels científics de tot el món les seves tècniques per arribar a indrets de difícil accés.

Valentí Zapater

www.ukhupacha.com

www.ukhupachaonline.blogspot.com